

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 958/2024
19.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Александра Степановића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене Александре Јеловац и др., због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене Александре Јеловац, адвоката Срђана Вујиновића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 614/22 од 17.07.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1110/23 од 07.12.2023. године, у седници већа одржаној 19.09.2024. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Александре Јеловац, адвоката Срђана Вујиновића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 614/22 од 17.07.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1110/23 од 07.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К 614/22 од 17.07.2023. године окривљена Александра Јеловац и окривљени Владан Стаменковић, оглашени су кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, па је окривљени Владан Стаменковић осуђен на казну затвора у трајању од 4 (четири) године, а окривљена Александра Јеловац је осуђена на казну затвора у трајању од 3 (три) године, у које казне ће им се, сходно члану 63. Кривичног законика, урачунати време проведено у притвору, како је то ближе одређено у изреци пресуде.

На основу одредбе члана 246. став 8. у вези члана 87. Кривичног законика према окривљенима је изречена мера безбедности одузимање предмета па је од сваког од окривљених одузета опојна дрога, ближе описана у потврдама о одузетим предметима ПС Сопот од 13.09.2022. године, која дрога се има уништити, док је на основу одредбе члана

91. и 92. Кривичног законика од окривљеног Владана Стаменковића, по потврди о одузетим предметима ПС Сопот од 13.09.2022. године, одузета и имовинска корист прибављена кривичним делом у износу од 90.500,00 динара.

Истом пресудом обавезани су окривљени да на име трошкова кривичног поступка ВЈТ у Београду солидарно плате износ од 115.312,50 динара на име трошкова вештачења од стране вештака за информационе технологије, износ од 59.840,00 динара на име извршених психијатријских вештачења, а Вишем суду у Београду на име приступа вештака психијатра на главни претрес износ од 16.345,27 динара, те на име судског паушала износе од по 10.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1110/23 од 07.12.2023. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца ВЈТ у Београду, браниоца окривљеног Владана Стаменковића и браниоца окривљене Александре Јеловац и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости је благовремено поднео бранилац окривљене Александре Јеловац, адвокат Срђан Вујиновић, због повреде закона из члана „438. став 1. тачка 12) ЗКП“, док у образложењу захтева истиче повреде чланова 15., 16., 451. став 2. и 3., 460. став 1., 18. став 2. Устава РС и чланова 6. и 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те наводи захтева надаље указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став став 1. тачка 11) и став 2. тачка 1) и 2) ЗКП и повреду одредбе члана 440. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновно суђење са предлогом за отклањање указаних неправилности.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Александре Јеловац, је неоснован.

Бранилац окривљене као разлог подношења захтева наводи повреду одредбе члана „438. став 1. тачка 12) ЗКП“, која одредба није предвиђена наведеним законом, међутим из навода захтева произилази да бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. У вези са тим, бранилац наводи да је потврда о одузетим предметима ПС Сопот од 13.09.2022. године незаконит доказ, јер је окривљена исту потписала, без присуства браниоца, те имајући у виду да приликом потписивања потврде окривљена није била поучена својим правима из члана 68. и 69. ЗКП, а како је потврду потписала у својству грађанина, бранилац сматра да се, осуђујућа пресуда не

може заснивати на тако прибављеном доказу, као и да се потписивање потврде у оваквој ситуацији не може третирати као признање.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, по оцени Врховног суда, нису основани.

Наиме, да би се доказ сматрао "незаконитим", непоходно је утврдити да је он посредно или непосредно, сам по себи или према начину прибављања, у супротности са Уставом, ЗКП, другим законом или опште прихваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.

Одредбом члана 147. став 1. ЗКП прописано је да ће предмете који се по Кривичном законнику морају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку, орган поступка привремено одузети и обезбедити њихово чување.

Одредбом члана 150. став 1. ЗКП прописано је да се лицу од кога су предмети одузети издаје потврда у којој ће се они описати, навести где су пронађени, подаци о лицу од кога се предмети одузимају, као и својство и потпис лица које радњу спроводи.

Из предметне потврде о привремено одузетим предметима МУП РС, ПУ за град Београд, ПС Сопот број 46675/2022 од 13.09.2022. године, произилази да је иста сачињена на основу члана 147. став 1. ЗКП, приликом предузимања потребних мера из члана 286. став 1. и 2. ЗКП, од стране овлашћених службених лица, поводом проналазка предмета који се по Кривичном законнику морају одузети односно предмета који могу послужити као доказ у кривичном поступку, те да је у складу са чланом 150. став 1. ЗКП, окривљеној Александри Јеловац издат примерак ове потврде, коју је без примедби и оспоравања садржине потписала као грађанин.

Како из потврде о привремено одузетим предметима произлази да је окривљена исту без примедби потписала као грађанин, а не као осумњичени и поводом проналажења предмета није давала било какву изјаву, то по оцени овога суда, а насупротив наводима захтева, окривљена приликом одузимања предмета није морала бити поучена од стране овлашћених службених лица полиције о правима у смислу члана 68. и 69. ЗКП. При томе одредбом члана 150. ЗКП је прописано да потврду о привремено одузетим предметима потписује лице које радњу спроводи, па самим тим потпис окривљене на потврди није неопходан, тим пре, што лице које је наведено у потврди као лице од кога се одузимају ствари исту може и да одбије да потпише, при чему сам потпис на потврди о привремено одузетим предметима, не представља изјаву окривљене о предаји ствари - предмета које има у притежању, нити признање о извршеном кривичном делу, већ доказ - потврду, о томе који предмети, када, од кога и по ком законском основу су одузети.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да су овлашћена службена лица МУП РС, сагласно одредбама чланова 147. и 286. став 1. и 2. ЗКП, имала овлашћење да одузму предмет од окривљене Александре Јеловац, па како потврда о одузетим предметима која је том приликом сачињена садржи све законом прописане податке, јер су у истој наведени подаци лица од кога су одузети предмети, време одузимања, а потврда садржи и потпис и

својство лица које је предмете одузело, те како ниједном одредбом ЗКП није прописано да потврда о привремено одузетим предметима мора бити потписана у присуству браниоца, то је предметна потврда о одузетим предметима од окривљене Александре Јеловац у конкретном случају правилно цењена као доказ приликом доношења првостепене пресуде и супротно наводима изнетим у захтеву браниоца окривљене, не представља незаконит доказ.

Према томе, предметна потврда о привремено одузетим предметима, сачињена је у свему у складу са одредбама члана 147., 150. и 286. ЗКП, те иста не представља незаконит доказ у смислу навода захтева, како по својој садржини, тако ни по начину прибављања, због чега су као неосновани оцењени наводи браниоца окривљене којима се без нумеричког означавања указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред овога, наводима захтева бранилац окривљене надаље у образложењу поднетог захтева, супротно утврђењима у побијаним пресудама, оспорава и полемише са утврђеним чињеничним стањем у правноснажним пресудама (члан 440. ЗКП), оспоравајући постојање саизвршилаштва у конкретном случају, уз истицање да током поступка није доказано којим радњама је окривљена извршила кривично дело и у чему се састоји последица кривичног дела, те навођење да је изрека пресуде неразумљива, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, оспоравајући при томе и разлоге пресуде, наводећи да су противречни и нејасни и указујући на тај начин на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

У вези са тим, истицањем у образложењу захтева повреду чланова 15. и 16. ЗКП, бранилац суштински указује да је суд у погледу чињеница које се односе на постојање доказа о повезаности окривљене са кривичним делом, закључивао на штету окривљене и у том смислу пропустио да непристрасно изведе доказе и пресуду заснује само на доказима у чију извесност је уверен.

Поред овога бранилац у захтеву као разлог подношења истиче и повреде чланова 451. став 2. и 3. и 460. став 1. ЗКП, учињене у другостепеном поступку.

Међутим, како према одредби члана 485. став 4. ЗКП, чињенично стање (члан 440. ЗКП), битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, као и повреде чланова 15., 16., 451. став 2. и 3. и 460. став 1. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд, у разматрање и оцену ових навода браниоца, није упуштао.

С обзиром на то, да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљене Александре Јеловац није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљену или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца да је приликом доношења побијаних пресуда дошло до повреде Уставом загарантованих права из члана

18. став 2. Устава РС и повреда одредби чланова 6. и 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и додатним протоколима.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић